

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Bucurii duhovnicești

Un fapt ce iese din comun ne-a prilejuit în ziua de 28 Septembrie reconfortări sufletești pe care omul numai arareori în viață le poate întâlni.

Abia au trecut cinci săptămâni decând a fost sfințită biserica din comuna Lupești, ridicată prin vrednicia și dragostea preotului Ioan Tomuția, când după acest scurt interval P. Sf. Sa Părintele Episcop Andrei a fost invitat să coboare din nou în mijlocul credincioșilor din parohia Pârnești păstorită tot de părintele Tomuția, pentru a târnosi și al doilea lăcaș de închinare, ridicat pe temelia dragostei de neam și lege, pe râvna și dragostea isvorite din înțelegerea integrală a chemării preoțești. O viață întreagă n'ajunge — uneori — pentru ca să poți ridica o troiță măcar. Dragostea de cele sfinte și de lucrurile Domnului însă aprinde în suflet flacăra voinței, și îți dă curajul necesar pentru a putea ridica — în vremuri potrivnice chiar — două biserici în cari să se preamărească numele lui Dumnezeu.

Ziua de 28 Septembrie a fost o zi când cu adevărat cele de sus cu cele de jos împreună au prăznuit și cele de jos cu cele de sus împreună au vorbit.

Aceasta și în sens simbolic și divin precum și în sens lumesc și omenesc. În rugăciunile înălțate de P. Sf. Sa Părintele Episcop și soborul de 12 preoți, împreună cu sutele de credincioși, sufletele tuturor s'au înălțat în acele sfere de puritate, unde cu adevărat ceata sfinților Icu noi se adună și îngerii împreună cu oamenii prăznuiesc. „Casa Domnului s'a ridicat ca să cunoașteți puterea și rostul rugăciunii, căci numai cine s'a rugat cu credință știe ce rodește în sufletul omului rugăciunea. Rugăciunea este o putere ce coboară în suflete lumina cea de sus”, spunea în cuvântarea Sa P. Sfințitul. Și cu adevărat această lumină de sus se vedea strălucind în acea zi de praznic pe

fețele tuturor credincioșilor din Pârnești și a celor din toate satele dimprejur. Dar această lumină se vedea și pe fețele celor de sus în sens lumesc și omenesc, a dlui prefect Mihăilescu, a dlui primar Radu, ajutor de primar Lupăș, director C. Lepa, inspectorii silvici Streza, Opris, Păcurar, primpretorul Ștefănică, precum și alții mulți intelectuali din Arad și împrejurimile Pârneștiului, cari veniseră să se bucure și să vorbească împreună cu cei de jos din Pârnești, cari precum a spus păstorul lor sufletesc în raportul făcut, sunt săraci, dar bogați sufletește. Au făcut într'adevăr dovada acestui fapt, confirmând prin creștineasca lor jertfelnicie și dragoste, arătate la ridicarea sfintei biserici din satul lor, cuvintele Scripturii: „Unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră”.

Bună mărturie fac cele două sfinte lăcașuri de închinare din Lupești și Pârnești, pentru râvna curată a preotului Ioan Tomuția. Lucrul bun se face totdeauna cu greu, cu trudă, cu jertfă și sudoare, dar dragostea fierbinte pentru Domnul toate le birue, toate le înlătură din cale. Astfel a biruit dragostea curată a părintelui Tomuția toate piedicile timpului și împrejurările vitrege cari s'au pus deacurmezișul în calea zidirii celor două biserici. În jurul său au făcut cerc strâns toți enoriașii săi, cari cu mic cu mare, cu bănuțul lor și cu palmele lor au ajutat la ridicarea sfintelor lăcașuri.

„În zidurile acestei biserici, Preasfințite, nu este tencuială și piatră; aci sunt amestecate dragostea, sudoarea, sufletul acestui popor bun și iubitor de Dumnezeu. Cu 64 de lei am pornit la ridicarea acestui sfânt lăcaș, dar a fost ineputabil capitalul sufletesc pe care l'am așezat la temelile lui”, spunea părintele Tomuția în raportul său.

Și ce dovedește oare acest ineputabil capital sufletesc pe care preotul poate să-și în-

temeleze toate acțiunile sale? Nimic altceva, decât că preotul Ioan Tomuția a fost un adevărat Popa Tanda, care s'a identificat întru toate cu multiplele laturi și probleme ale chemării preoțești, instaurând în satele sale mici și sărace o viață patriarhală de traiu curat și creștinesc, în duhul sublim al Evangheliei lui Hristos.

Ceeace a făcut părintele Tomuția pe să-răcăcioasele sale meleaguri, este o înaltă școală a dragostei adevărate pentru apostolat. Această școală a dragostei de apostolat trebuie urmată de toți slujitorii Domnului, căci ea dă naștere la o voință neînfrântă, la cinste, răbdare și mai ales la blândețe și bunătate, în lucrarea pe care

trebuie să o săvârșească în via Domnului. Nu-i aducem prin aceste cuvinte laude convenționale părintelui Tomuția, căci laudă îi aduc faptele pe cari le-am văzut, precum zice și Apostolul: „Iar să nu cugete cineva de mine, mai mult decât vede sau aude ceva dela mine“ (II. Corint. 12, 6).

Mulțumim lui Dumnezeu pentru că ne-a hărăzit asemenea momente de înaltare și bucurie sufletească în aceste vremuri grele și tulburi; rugându-L să înmulțească cu Harul său nevăzut râvna slujitorilor săi întru cele sfinte, iar inimile poporului drept credincios să le pătrundă cu dragostea de sfintele Sale lăcașuri.

Pr. V. Mihuțiu

Iubirea în natură

In natură nu poți să descoperi ceeace găsești într'o așa de mare măsură în om. Totuși, urmele pașilor lui Dumnezeu se văd pretutindenea. Cuvintele Scripturii după fiecare creațiune a lui Dumnezeu: „Și a văzut Dumnezeu că e bine“ sunt dovada urmelor iubirei în natură. Binele e iubire.

Poeții creștini și sfinții au întărit aceasta. „Lăudat să fii Doamne — zice un sfânt — de către toate făpturile, dar mai ales de către fratele meu soarele, care ne dă lumina și ziua. E așa de falnic și strălucește atât de viu! Dumnezeul meu! Pe tine te mărturisește!“ Lumina aceasta vie, lumina care e iubire, misticii o găseau până și în piatra neluată în seamă. Ziceau că lucrurile au suflet, un suflet dumnezeesc și antropomorfismul încântător care îi indeamnă să se poarte cu aceste suflete ca și cu niște frați, conține o filosofie adevărată. „Pământului i-e dragă roua cerului, iar cerului îi place să i-o dea“ scrie Sofocles.

Hotărât, că nu putem să luăm ca adevărat tot ceea ce spune metaforic acest lirism conceptual ori sentimental; o doctrină precisă e aci în sâmbure. Rămâne să se știe care-i partea ceea din natură pe care am putea-o numi urmă a Dumnezeului iubirei?

Mulți zic că nu e urmă de iubire în natură. Heraclit spunea că războiul e tatăl tuturor lucrurilor. Nietzsche: „Să ne opintim dumnezeeste unii împotriva altora“. N'au dreptate. Opoziția universală e una din legile lumii; însă nu-i aceasta legea cea dintâi și cu atât mai vărtos, singura lege. O recunoștea acesta deja Empedocles când împărțea lumea în iubire și ură. Mai târziu, Platon l-ar fi învățat că dualismul acesta e greșelnic și că deci unitatea stăpânește în lume. Newton al nostru a dovedit că bătrânul Sicilian se înșeală. Atracțiunea, Această iubire a elementelor inferioare e un fenomen

primitiv; repulsiunea e un fenomen derivat. Un corp compus se distruge din cauză că elementele lui ori unele dintre ele, au mai multă potrivire cu corpurile vecine decât câtă îndestulare au avut în starea de corp compus. Părțile descompuse le-am putea numi divorțați ai iubirei.

Și ceea ce e adevărat pentru fiecare caz elementar e adevărat și pentru întregime. Unde s'ar putea dovedi că natura urmărește nimicirea operilor ei? Natura nu strică nimic; ea zidește. Totul se silește spre realizarea binelui, care e iubire. „Toate lucrurile, orice ar face ele, fac pentru iubirea mai bunului“ e scris Pseudo-Areopagitul (Numele dumnez. IV).

Trecând în viața propriu zisă, dăm peste păreri ca aceea a lui Darwin: Totul e luptă, ciocnire, măcel; cel puternic mănâncă pe cel slab; selecțiune. Darwin însă, a uitat un lucru fundamental: munca pe care o descrie el, presupune o altă muncă. Să dai la o parte pe cei cari nu-s buni, fie; dar ce putere i a făcut pe aceștia să vină pe lume? Și binele venit pe lume, cine l-a adus? Selecțiunea naturală vine prea târziu ce să explice totul; selecțiunea nu-i decât o poartă de ieșire; care-i poarta de intrare? Înaintea luptei, a hotărârii în favorul celui mai bun, există cel mai bunul, există cel mai puțin bunul; înaintea acestora există germenetele. Înainte de germenete? Există ideea conducătoare, efortul creator care premerge alegerea selecțiunii; silința binelui care vrea să devină mai bun, potrivirea unitivă, alipirea elementelor simpatice și conaturale; cu un cuvânt, există iubirea.

Iubirea aceasta, o întâlnești pe întreaga scară a vieții. Orice emoție e întemeiată pe iubire. Fie că e vorba de ură, știut fiind că nu urăști decât ceea ce te lipsește de iubire; fie că e vorba de dorință care nu e altceva decât o iubire în căutare; fie că

e vorba de teamă, care e o iubire amenințată de o primejdie; tristețea, care e o iubire lovită de amenințare; mânia, care e o iubire ce se răsbună; îndrăzneala, iubire care se împotrivește piedicilor; nădejdea, iubire care așteaptă și în sfârșit bucuria, care e o iubire îndestulată.

Leul nu ucide numai din dorința de-a ucide; în ghiara lui ascuțită nu văd decât o putere lacomă, sânguitoare și o iubire geloasă. În răcnetul lui e tot golul corpului lui flămânzit, tot golul peșterii cu leuoaca care așteaptă culcată alături de pui: gol nesfârșit al peșterii fecunde îndreptată în spre viitor și pe care nu urăște, ci voiește, voiește și iar voiește în așa măsură încât sfarmă toate piedicile. El e acela care reprezintă iubirea creatoare sub două forme; una legată de specie și alta individuală: dorința și foamea.

Bine înțeles că dacă cel tare mănâncă pe cel slab, dacă dorința vrea adesea moartea, e motiv destul ca să te neliniștești; e aci o taină căreia nu sunt în stare să-i tulbur sublima groază; nu spun însă un paradox susținând: judecând bine, în toată cheștiunea aceasta nu-i decât o taină a iubirei.

Nu-i așa? Iubirea nu poate dori un astfel de măcel. Dacă totuși îl îngăduie, e pentru realizarea mai bunului; lucrare în care duhul e scopul iar materia unealtă dureroasă.

Oricare făptură năzuiește în spre Binele dumnezeesc; îl iubește pe acest bine fără să-și dea seama. Oricare creatură așadar dovedește că Dumnezeu se iubește pe sine și că Duhul iubirei e ca și sufletul ei. Suflu sfânt, care împrăștiat, târăște făpturile și le insufletește; suflu vârtej, care plecat de la Dumnezeu Tatăl, prin ajutorului Cuvântului iar se întoarce la el, târând toate creaturile spre a le apropia de Treime.

Doamne! dacă totul se preface, dacă astrele se invârtesc, dacă plantele cresc, dacă viața își vede de drum până și'n adâncul mărilor, dacă vietățile se strecoară unele pe lângă altele ori se reped asupra prăzilor, dacă vânturile își clatină aripele, dacă totul se sbate și aleargă, e pentru înstăpânirea iubirei, pentru ca să vină împărăția ta, pentru ca să se sfințească numele tău.

În ciuda aparenței, taina vieții universale e iubire.

După A. Sertillanges de Gh. P.

Pe drumurile Basarabiei

În iureș năvalnic, cele 18 mașini ale caravanei noastre misionare, au pornit din capitala Țării, spre scumpa Basarabia.

Dar gândul nostru în sborul său întrecea puterea motorului. Pe când sbornăitul lui vestea lupta aprigă cu distanța, ființa noastră lăuntrică demult plana asupra „Pământului făgăduinței noastre românești“.

Acele scurte popasuri, prin centrele acumulatorice de viață religio-națională, cum e: Buzăul, Mărășești, Bârlad și Huși, ni-au fost niște izvoare de energie, unde oțeleam voința noastră, dorul de a duce misiunea noastră la bun sfârșit.

Dealurile Hușilor vesteau apropierea Prutului, care încă până în ziua de 22 Iunie a. c. forma graniță, până unde mâna hrăpăreață a iudeo-comunismului s'a întins pe trupul Țării noastre. Dincolo de acest râu, milioane de frați de ai noștri trăiau în lacrimi și suspine, pentru libertatea, pentru traiul omenesc și creștinesc din România Mare.

O scurtă oprire pentru formalitatea controlului pe țărmul Prutului și cu energia acumulată de dor și de așteptare am pășit pe pământul Basarabiei.

Ne oprim în primul sat basarabeian, în calea noastră, Leușeni. Parecă e pustiu. Câteva femei și un moșneag cu sfială se apropie de noi, cerând binecuvântare. Din spusele lor rezultă că viața în raiul sovietic pentru ei a fost prea grea. Nevoile religioase, numai din când în când au fost satisfăcute, de un preot bătrân dintr'un sat îndepărtat. În fruntea treburilor obștești a ajuns pleava satului. Iar tot cecece a fost de frunte, era îndepărtat și risipit. Copilașii de școală au apucat pe mâna unei dascălițe, care foarte insistent a stărunit ca noțiunea de „Dumnezeu“ să o înlocuiască din mintea copiilor cu noțiunea de „Stalin“.

Dar iată, cu lovitura de tun românesc în noaptea spre 22 Iunie, negura otrăvitoare, care până atunci acoperea pământul Basarabiei, s'a risipit.

Pornim la drum spre Chișinău. Curând vedem la dreapta drumului semnul jertfei și a biruinței românești: o cruce simplă de lemn, cu o cască deasupra, sub care zac 6 eroi dintr'un regiment de dorobanți. Cu inima și fruntea plecată le întonăm: „În veci pomenirea lor“.

Înainte! Iată și Chișinăul. Inima ni se strânge de durere cu cât înaintăm spre centrul orașului. Jalea ne cuprindea, când vedeam ce a mai rămas din orașul acesta, până eri înflorit: grămezi de moloz, ziduri arse, acoperișuri prăbușite. Parecă fiara apocaliptică a trecut pe aici și a lăsat urma sa distrugătoare. De acest pârjol n'a scăpat nici palatul mitropolitan. În centrul orașului, pe o poziție minunată, stau ziduri înegrite, cu acoperișuri prăbușite; stă acum acest palat ca o mărturie vie a stăpânirii celor fără Dumnezeu.

Și o culme, mâna profanatoare n'a lăsat neatinsă nici catedrală orașului, la care a ars iconostasul principal și cupoala. Iconostasele laterale au rămas neatinse. Tot acolo am văzut și un

semn mult grăitor. La intrare în catedrală, în partea interioară, spre stânga, este o icoană a Maicii Domnului, în care o mână criminală a tras un glonte de revolver și glonte s'a oprit în sticla ce acopere icoana.

La sosirea în catedrală, P. S. Sa Episcopul Andrei a făcut serviciul de pomenire a eroilor căzuți în lupte. Iar după masă s'a făcut o vecernie de către unul din preoții noștri. Catedrala e cercetată încontinuu de populație, dar mai ales de soldați. Grupuri întregi vezi în genunchiați înaintea sfintelor icoane, aprinzând luminițe. Cu capetele plecate, aproape așternuți, păreau niște copilași slabi, neajutorați, în căutarea mânei părintești, ocrotitoare.

Și într'adevăr, există oare alt loc mai potrivit, unde mâna iubitoare a Tatălui nostru cel ceresc, este mai simțită, mai evidentă? Nu, de o mie de ori nu.

Cu sufletul muiat în atmosfera profund creștinească din biserică, ne îndreptăm spre Tghina. Sosim acolo pe întunec. Duminică dimineață P. S. Sa Episcopul Andrei servește Sf. Liturghie în sobor. Biserica e arhiplină. Elementul militar predomină. Vocile pontificanților sunau cu multă claritate, cu tot mai multă căldură lăuntrică. Iar cuvântarea P. S. Sale despre sufletul omenesc și valoarea lui, prin conținutul său actual, prin logica și simțirea sa de foc, impunea auditorilor o trăire momentană până la uitare de tot ce e personal și până la înariparea ființei noastre pă-mântești.

În aceeași ziură am pornit, în trei echipe separate, spre satele de pe malul Nistrului. La chemarea clopotului bisericile se umpleau de credincioși. Coruri și cântăreții buni luau parte la serviciile divine. Apoi urmau rugăciuni speciale la diferite trebuințe. Cea mai impresionantă a fost rugăciunea pentru cei răpiți și îndepărtați de către stăpânirea sovietică. Cântarea comună, armonioasă, împreună cu oftatul adânc și cu lacrimile durerii rudelor pentru scumpii lor ruți cu forța din sânul familiei și cu rugăciunea, păreau o jertfă supremă, ruptă din ființa închinătorilor și dusă spre Dumnezeu Ocrotitorul pentru scumpii lor duși de dușmanii neamului omenesc.

Am făcut înmormântări, botezuri, îmbisericiri. Participarea credincioșilor la slujbele divine mi se părea mai activă și încontestabil cu adâncă trăire religioasă. Deși sub regimul iudeo-comunist n'au fost lipsiți cu desăvârșire de slujbele bisericesti, totuși manifestarea sufletului credincios era oarecum stingherită prin măsuri îndreptate contra practicelor bisericesti, prin impozite foarte ridicate pentru exercitarea serviciilor religioase, prin îndepărtarea preoților, prin conferințe publice

antibisericesti și de pe catedra școlară. Pe unele locuri fapte de profanare s'au manifestat din partea unor localnici netrebnci. Dar în același timp a avut loc și un alt fenomen semnificativ, când soțiile ofițerilor din armata roșie încvartiruită în Ucraina, veneau aici în Basarabia ca să-și boteze copiii.

Bisericile satelor basarabene sunt frumoase și bine împodobite. Ele au suferit mai puțin de cât bisericile dela orașe.

În general, credincioșii acum descătușați de frica prigoanei pentru cele sfinte, doresc să-și recompenseze rezerva forțată din trecut, printr'o gravitare mai intensivă sub aripile ocrotitoare ale Sf. Biserici, unde fără nici o sfială, sau alte piedici caută mângăiere și binecuvântare.

În toate comunele, la apariția noastră inopinată, la prima chemare a clopotului, în timpul cel mai scurt posibil, credincioșii se strâneau la Sf. Biserică cu mic cu mare. Mulțimea aceasta n'a fost o mulțime de curioși, sau dornici de distracții, ci o mulțime care venea să se roage. Iar apelurile noastre de unirea tuturor în jurul conducătorilor noștri și de necesitatea încordării tuturor sforțurilor în lupta noastră sfântă pentru Neam și Lege își găseau răsunset mocnit ce să cetea pe fețele lor transfigurate.

Ca închiere putem să afirmăm cu toate tăria că atitudinea și simțirea credinciosului basarabean ne îndreptățește să mărturisim că suferințele și cercările lui de un an, sub regimul iudeo-comunist, după Sf. Scriptură, „n'au fost spre pierzare, ci spre îndreptare“.

Pr. A. Cuznețov

Despre ce să predicăm?

În **Duminea 21. după Rusalii**, 12 Octombrie 1941, să predicăm despre **cuvântul lui Dumnezeu**.

Fiul lui Dumnezeu, care „este strălucirea slavei și icoana ființei lui Dumnezeu“ (Evr. 1 v. 3) este prezent în mijlocul nostru până la sfârșitul veacurilor (Mt. 28 v. 20) atât pe altar în sf. Cuminecătură cât și pe amvon în *cuvântul predicei*. Cuvintele lui Iisus Hristos sunt cuvântul lui Dumnezeu (In. 7 v. 16; 14 v. 24; 17 v. 8; Evr. 1 v. 1), care răsună de pe toate amvoanele, ca o sămânță pururea sămănată în lume (Mt. 13 v. 3) și care este aproape de fiecare om (Deut. 30 v. 14; Rom. 10 v. 8). Calea mântuirii fiindu-ne astfel clar arătată, noi nu avem nevoie decât de a *asculta* cuvântul lui Dumnezeu și a-l *implini* (Lc. 11 v. 28; Iac. 1 v. 22).

În psalmul 118 cuvântul lui Dumnezeu are 4 numiri: *poruncă* (v. 4), *sfat* (îndreptare: v. 5),

mărturie (v. 2) și *judecată* (v. 7). Pentru viața aceasta el este: *poruncă*, fiindcă cuprinde voința lui Dumnezeu, singurul nostru Stăpân, care ne învață ceace trebuie să credem și să făptuim; și *sfatul* unui prieten (Iisus Hristos) care cu iubire ne îndeamnă a împlini ceace cere grija de mântuirea noastră (In. 14 v. 21, 23). După moarte, la *judecată*, acelaș cuvânt al lui Dumnezeu va fi: *mărturie* și *osândă* împotriva noastră (In. 12 v. 48). Dreptatea lui Dumnezeu a rânduit ca mai întâi să ni se propovăduiască legea Sa, după care vom fi apoi judecați (Rom. 2 v. 12). Toți ne vom înfățișa în fața scaunului de *judecată* a lui Hristos, deaceea este absolută nevoie de predicarea cuvântului lui Dumnezeu spre a îndupleca pe oameni (II. Cor. 5 v. 10–11), fiindcă credința vine din predica auzită, iar predica este prin cuvântul lui Hristos (Rom. 10 v. 17).

Cuvântul lui Dumnezeu este: *hrană* pentru suflet (Deut. 8 v. 3; Mt. 4 v. 4); *făclie* ce strălucește în loc întunecos (2. Petru 1 v. 19); *sabie ascuțită*, cu două tăiușuri, ce pătrunde până la măduvă și descoperă toate cele ascunse în mintea și inima omului (Evr. 4 v. 12–13); *duh și viață* (In. 6 v. 63, 68); *ploaie și rouă* (Deut. 32 v. 2; Is. 55 v. 10–11); *sabie* a Duhului (Efes. 6 v. 17); ca *focul* și *ciocanul* care taie piatra (Ier. 23 v. 29); și este de folos spre *învățătură*, spre *muștrare*, spre *îndreptare* și spre *înțeleptirea* care duce la dreptate (2. Tim. 3 v. 15–16).

Trei sunt foloasele ce izvoresc din predicarea neîncetată a cuvântului lui Dumnezeu: a) Dacă oamenii nu cunosc adevărul ea le *luminează mintea*; b) dacă ei nu se gândesc la adevărul cel vecinic, ea le *îndreaptă gândirea* spre el, și c) dacă inima lor nu este mișcată de sfințenia lui, atunci predica le *răscolește conștiința* pentru a le mișca voința spre împlinirea adevărului dumnezeesc. Omul neîncetat are nevoie să i se vestească adevărul în toată curățenia lui, fiindcă el adesea îl uită și patimile îi întunecă vederea lui. Insuși Dumnezeu se plânge de poporul Său, că a fost luat în robie pentru că n'a cunoscut (a uitat) pe Domnul (Is. 5 v. 14). Chiar și temătorul de Dumnezeu David a păcătuțit, uitând legea Domnului, încât însuși mărturisise: „Inima mea s'a turburat, părăsindu-m'a virtutea mea și *lumina ochilor mei*, și aceasta *nu este cu mine*“ (Ps. 37 v. 10). Când profetul Natan îl muștră pentru fărădelegea sa, David își uitase de sine încât Natan îi zise: „Tu ești omul care ai făcut așa!“ (2. Imp. 12 v. 7). Dar nu numai uitarea ci și patimile acopăr adevărul dinaintea noastră, îl ciuntesc și pervertesc încât mereu este nevoie ca glasul de tunet de pe amvoane să-i restabilească curățenia. Ochii omului fiind mereu aplecați spre pământ (Ps. 16 v. 11) ei trebuie într'una ridicați la cer.

Dacă cu toate că adevărul divin se predică pretutindenea, folosul practic e prea mic pricina nu este cuvântul lui Dumnezeu (sămânța) ci inima ascultătorilor (ogorul). Fericitul Augustin spunea: „Predica este un mare mister. Sunetul cuvintelor atinge urechea, însă *Învățătorul* este înlăuntru“. Adevărata predică se petrece în inimă. Pentru a asculta pe Hristos nu trebuie a auzi cu urechile ci cu inima deschisă. Cuvântul propovăduirii trebuie să fie înfrățit înlăuntru cu credința (Evr. 4 v. 2) altcum „cu urechile veți auzi, dar nu veți înțelege“ (Is. 6 v. 9–10; Mt. 13 v. 14–15). Cuvântul Evangheliei nu este un sunet ce se pierde în vânt ci un *mijloc al harului* lui Dumnezeu, un organ al Sf. Duh pentru sfințirea sufletelor. În predică trebuie deci să auzim vorbind pe însuși Fiul lui Dumnezeu. Omul cel credincios dacă aude un cuvânt înțeles, îl laudă și-l aplică asupra sa (Înțelepc. 21 v. 16). Ii deschide sufletul și-l lasă să pătrundă acolo unde se ține sfatul inimii și se iau hotărârile. Acolo trebuie ca cuvântul lui Dumnezeu să sfarme idolii și să ridice tronul lui Hristos-Domnul. Altcum auzul naște numai slabe imitații de sentimente, dorințe palide ce nu devin niciodată hotărâri și fclăcări rătăcitoare pe care cea mai mică suflare (ispită) le stinge. Aceasta e sămânța căzută pe loc pietros, lângă cale și între spini (Mt. 13 v. 19–21). Acești ascultători se aseamănă cu fiii lui Efraim, care au întins arcul dar în ziua războiului l-au lăsat să cadă. (Ps. 77 v. 12).

Nu este de ajuns a *asculta* cuvântul lui Dumnezeu ci el trebuie și *împlinit* (Iac. 1 v. 22–25). În acest scop cuvântul predicii trebuie: întipărit în *minte*, pus în *inimă*, avut pururea în *cuget* (Ps. 1 v. 2), cercetat în fiecare zi, mărturisit în convorbirea cu alții și făcut regulă de purtare. Celce ascultă cuvântul lui Dumnezeu dar nu-l îndeplinește se aseamănă omului neînțelept care și-a clădit casă pe nisip (Mt. 7 v. 24–27).

Cei răi: nu ascultă cuvântul lui Dumnezeu, se smintesc de el, îl strică și desfigurează înlocuindu-l cu tradițiuni și porunci omenești (Tit. 1 v. 14). Pedepsa lor va fi osânda de veci (2. Tess. 1 v. 8–9; 2 v. 12; Evr. 12 v. 25; 1. Petru 4 v. 17). În ziua *judecății* adevărul propovăduit li se va arăta și „văzându-l pe el se vor turbura cu cumplită frică“ (Înțel. 5 v. 2).

*

„Cugetat-am la căile Tale și am întors picioarele mele la mărturiile Tale“ (Ps. 118 v. 59).

„Nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu“ (Deut. 8 v. 3; Mt. 4 v. 4).

„Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece“ (Mt. 24 v. 35).

„Cine se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta precuvar și păcătos, și Fiul Omului se va rușina de el, când va veni întru mărirea Tatălui Său, cu sfinții îngeri“ (Mc. 8 v. 38).

„Dumnezeu a hotărît o zi când va să judece lumea cu dreptate, prin bărbatul (Is. Hs.), pe care l-a rânduit spre aceasta, după ce *a pus credința la îndemâna tuturor*, înviindu-l pe El din morți“ (F. Ap. 17 v. 30-31).

*

In 14 Octombrie 1941, Sf. Parascheva, să vorbim despre *viața acestei cuvioase*.

Sfânta fecioară Parascheva s'a născut în comuna Epivat din Tracia (în sec. 10) din părinți creștini, bogați și cinstitori de Dumnezeu. Încă din copilărie Parascheva cerceta regulat biserica. Odată, însoțind pe maică-sa la biserică auzi acolo cetindu-se din Evanghelie cuvintele Mântuitorului: „Celce vrea să vie după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie“ (Mt. 16 v. 24). Fu într'atât de mișcată de aceste cuvinte încât eșind din biserică și întâlnind un cerșitor, ascunzându-se de maică-sa, își desbracă hainele strălucite și le schimbă cu cele ale cerșitorului. Nu încetă de a face acelaș lucru și a doua și a treia oară, cu toată cearta și bătaia părinților. A lăsat apoi toate și s'a dus în pustie unde a locuit multă vreme, petrecând în post și rugăciune. Bea numai apă de izvor, și de aceasta foarte puțină, avea ca așternut o rogojină, iar îmbrăcămintea ei era o haină foarte sdrențăroasă. Cântarea de pe buze și lacrimile din ochi nu-i încetau însă niciodată. La vârsta de 25 ani un înger îi vesti să se întoarcă într'o pustie din apropierea casei părintești, unde petrecu în acelaș fel și ultimii ani din viață. Iar după ce a murit au îngropat-o. Peste câțva timp muri în acel loc și un marinar, cu viață păcătoasă, și trupul lui mirosind prea greu, fu îngropat de grabă în apropierea sfintei. Atunci stânta Parascheva se arată în vis unui călugăr din apropiere și-l rugă să fie desgropat trupul ei de lângă cel ce mirosea atât de greu. Săpând groapa au dat de trupul sfintei plin de miros și neputrezit, și l-au dus la biserică sfinților Apostoli din Constantinopol, de unde în anul 1641 moaștele sfintei Parascheva fiind dăruite domnitorului Vasile Lupu, fură aduse la Iași și depuse în biserică Sfinților Trei Ierarhi. Multe vindecări minunate se fac până în ziua de astăzi lângă racla cu moaștele sfintei Parascheva în Iași, patroana Moldovei. În timp de neplouare și alte nevoi mari sfintele moaște sunt purtate în procesiune, și ele își arată totdeauna puterea făcătoare de minuni. Pomenirea sfintei se face în fiecare an la 14 Octombrie cu mare solemnitate.

*

„Sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu și nu se va atinge de dânsule muncă“ (Întel. lui Solomon 3 v. 1).

„Dreptul de se va sfârși mai înainte întru odihnă va fi“ (4 v. 7).

„Dreptii în veci vor fi vii și întru Domnul plata lor, și purtarea de grijă pentru dânsii dela cel prea Înalt. Pentru aceasta vor lua împărăția podoabei și stema frumuseței din mâna Domnului, că cu dreapta Sa îi va acoperi pe ei și cu brațul Său îi va apăra“ (5 v. 16-17).

Informațiuni

■ **PP. SS. Ierarhi ardeleni** s'au întors cu toții din călătoria misionară întreprinsă în Basarabia și Transnistria.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae la întoarcere a primit din partea Mitropoliei Basarabiei o icoană simbolică: *Maica Domnului — bucuria celor scârbiți...*, rămasă neatinsă de flacărele cari au nimicit o parte din Catedrala Chișinăului. Într'o procesiune impunătoare, icoana a fost așezată în Catedrala Mitropoliei din Sibiu, la 1 Oct. 1941.

Cu acest prilej I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae a rostit o adânc mișcătoare cuvântare pe care o publicăm aci în rezumat:

Plecând dela perceptul biblic — „Cuvântul Domnului nu poate fi legat“... — I. P. S. Sa spune: Cu acest cuvânt am plecat acum 4 săptămâni dela scaunul arhiepiscopiei noastre ardeleni — eu, însoțit de vladici și cei 55 preoți din cuprinsul Mitropoliei, îndreptându-ne pașii spre pământul scumpei noastre Basarabii, proaspăt desrobită. Acolo au încercat asupra noastră dela Răsărit să sugrume cuvântul Domnului și credința din sufletul fraților noștri de sânge. Încercarea lor, însă, s'a lovit de rezistența dâră a sufletului acestor frați — rezistență care a biruit mai presus de orice, întru cât credința lor era clădită pe Evanghelia Domnului.

În mai bine de 600 comune pe care le-am străbătut, am găsit poporul care ne aștepta cu lacrimi în ochi să le vestim cuvântul Evangheliei și ceasul desrobirii împlinite, prin faptele de arme ale bravei noastre armate. Lacrimile fraților basarabeni și transnistrienți vedeau din prisos cât de mult este așteptată și prefuită libertatea la un popor.

Din partea acestor buni frați ai noștri vă aduc la reîntoarcere, cuvântul de caldă mulțumire și recunoștință. Ei se simt una cu noi: în vinele lor curge acelaș sânge, pe buzele lor stă acelaș cuvânt și grai românesc, iar inimile lor bat la fel cu ale noastre.

În mijlocul fraților basarabeni a plecat cu un veac în urmă marele român episcopul Bănulescu, originar dela Bistrița-Năsăud, care a însuflețit încă pe atunci viața românească în provincia de pe malurile

Nistrului și Prului. Pentru meritele lui ne-am închinat la mormântul care străjue pe Nistru și ne-am legat să cultivăm roadele activității sale.

De acolo am trecut peste Nistru — pe pământul care de 24 ani n'a auzit slujbă religioasă și unde poporul nu a avut locașuri de închinăciune. Majoritatea acestora le-am găsit dărâmate, sau transformate în magazine și localuri de petrecere.

Cu toate acestea, poporul românesc din această parte și-a păstrat credința conservată în rugăciunile de fiecare seară la icoanele creștinești ce le țineau ascunse, de teama prigoanei bolșevice.

Cu ocazia sfințirii primei biserici dela Sucleia, restaurată prin grija ofițerilor și armatei germane, am putut constata cât de mult s'a păstrat credința pe altarul sufletului românesc din Transnistria, unde, cu lacrimi în ochi, credincioșii au asistat la oficierea celei dintâi liturghii în grai românesc. La parastasul pe care l-am oficiat la sfârșitul slujbei religioase fărâni credincioși au adus care înfregi cu pâine — curat prinso de recunoștință pentru sufletul morților, eroi ai bravei ostiri desrobitoare și pentru sufletul fraților răpuși de prigoana barbarilor.

După ce împreună cu preoții mei am bofezat mai multe mii de copii și am încreșinat poporul din safele transnistriene — ne-am reînțors din nou, peste Nistru, la Chișinău, unde I. P. S. Sa Mitropolitul de acolo ne-a dat — în semn de recunoștință această sântă icoană, pe care am adus-o în Catedrala noastră din Sibiu — unde va rămâne ca o scumpă amintire a călătoriei noastre misionare, pe pământul Basarabiei desrobite,

Cu aceste cuvinte, pe care vi le împărtășesc la reînțorcerea în mijlocul vostru, rog pe Bunul Dumnezeu să ajute înfregul nostru neam românesc de a se vedea pentru totdeauna unit între granițele lui cele firești și croite prin jertfa sângelui ostașilor noștri. (Curentul).

■ **P. S. S. Părintele Episcop Andrei**, în 28 Sept. la sfințirea bisericii din Pârnești și în 29 Sept. în capela dela reședință, a hirotonit întru preot pentru parohia Zimbru pe candidatul Ioan Coste.

■ **P. C. Icon. st. Dr. D. Stăniloae**, rectorul Academiei „Andreiane” din Sibiu, a ținut — ca întotdeauna — la deschiderea anului academic o magistrală cuvântare de tâlmăcire a vremii în lumina credinței creștine și a misiunii preoțești. Reproducem din ea următoarele pasagii:

„Lupta de înlăturare a bolșevismului e cel mai epocal episod al războiului pe care-l trăim.

După douăzeci și cinci de ani de străduințe de-a îndigui puhoiul desordinei comuniste și de-a se apăra de otrava pe care neconținut i-o strecurau agenții freneziei haosului, omenirea a pur-

ces în momentul suprem la împrăștierea acestei primejdii.

Trebuie să vedem în această acțiune pe care popoarele au întreprins-o cu riscul celor mai mari sacrificii, voința lor de-a crede pentru a trăi.

Ele au constatat, privind douăzeci și cinci de ani la mostra desfigurată a unei societăți omenesti care a eliminat credința, că nu e de imitat o asemenea aruncare în haos. Credința e temelie a tot ce e superior, a tot ce e nobil și bun în om. Fără credință nu se poate stabili și susține o ordine socială, decât cu revolverul la spatele fiecărui membru al societății. Fără de credință viața e sarbădă, nu oferă nici un sens care s'o facă vrednică de-a fi trăită. O doctrină întemeiată pe fanatismul stomacului, dacă nu cunoaște ceva superior stomacului, e o absurditate. În fața unui astfel de fanatism ai impresia că un duh rău își face mendrele cu oamenii, folosindu-i ca jucării demne de compătimit.

Popoarele vreau să creadă. Aceasta e concluzia pe care au tras-o scrutând douăzeci și cinci de ani experimentul comunist și care le-a mînat în acest războiu.

Voința aceasta a popoarelor de-a crede, concluzia aceasta la care au ajuns, e de cel mai mare interes pentru noi...

Oamenii vreau să creadă, dar ei vreau și dragoste și bunăvoință între ei. Fiecare se cere după comuniunea în dragoste, fiecare se cere luat în seamă, înțeles, tratat frățeste. S'a trezit conștiința demnității lui ca om. Oamenii nu mai pot fi bagatelizați, conduși din culise și de pe înălțimi, din vârful căroră se estompează reliefurile personale într'o pastă generală care să poată fi împinsă încoace și încolo după bunul plac. Omul vrea să fie privit ca subiect, nu manipulat ca obiect. El vrea să fie ascultat, consultat, vrea să simtă sufletul celui ce are rol de conducere lângă sufletul lui. E dorul omului după comuniune, după raportul de intimitate, în care suflet cu suflet se privesc față în față, înțelegându-se.

Dar aceasta e tocmai ceea ce propoveduește Biserica de două mii de ani, ea fiind o comuniune în dragoste și strângând pe toți, bogați și săraci, în frățietatea rugăciunii smerite în fața aceluiaș Domn, a împărtășirii din acelaș potir...

■ **Cea dintâi biserică din Transnistria** a fost sfințită Duminecă în satul Sucleia de lângă Tiraspol. Actul acesta istoric a fost săvârșit de I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, asistat de PP. SS. Episcopi Nicolae al Oradiei, Vasile al Timișoarei, Partenie al Armatei, Grigorie al Hușilor, Arhm. I. Scriban, însoțiți de un sobor de 12 preoți.

Biserica satului, bolșevicii au transformat-o în cinematograf. „Blăstămății, spunea un bătrân unui gazetar, din casa lui Dumnezeu au scos

totul, au rătezat turla și au fărâmat icoanele. Pi locu' unde înainte ne rugam au făcut „kino”. Da, domnule, „kino” au făcut. Și ne-a plâns inima 'n noi când am văzut batjocurile acestea.”

După alungarea bolșevicilor credincioșii au început să-și adune odoarele sfinte ascunse și să-și refacă locașul de închinare, dar lucrul mergea greu, până ce căpitanul german Lehmann, comandantul unității din sat, văzând dragostea de lege a moldovenilor noștri, cu subofițerii și ostașii lui au luat în grija lor restaurarea bisericii și 'n două săptămâni lucrul a fost gata, — s'a refăcut turnul, iconostasul, clopotnița, clopotele și zugrăveala.

Astfel cea dintâi ctitorie pe pământul Transnistriei este opera unui ofițer german. Dl subsecretar I. Sandu a dăruit bisericii din Sucleia din partea I. P. S. S. Patriarhului Nicodim o icoană a Maicii Domnului și din partea d-lui ministru R. Rosetti o candelă.

După sfințire s'au botezat 30 de copii români.

■ **Facultățile de Teologie** din Iași și Suceava contopite, se mută la Cernăuți. Examenle de lichidare se vor da la Iași; cursurile încep la 1 Nov. c. Studenții sunt obligați să locuiască în căminul întreținut de Mitropolie. Studențe nu se mai înscriu, afară de cele care-și urmează deja cursurile.

Nr. 4412/1941.

Comunicate

Cucernicii Preoți sunt invitați să execute ordinul Sfântului Sinod Nr. 1650/1939 de a suplini la școală pe învățătorii chemați sub arme și în anul școlar 1941/42.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 27 Septemvrie 1941.

† **Andrei**
Episcop.

Prof. Caius Turicu
consilier ref. eparhial.

Nr. 4501/1941.

Prin ordinul Nr. 49.466/1941 al Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor, Cucernicii Preoți sunt invitați să îndemne poporul să *samene cât mai mult grâu* în ogoarele Țării. Astfel pânea noastră cea de toate zilele va fi asigurată pentru toți.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 27 Septemvrie 1941.

† **Andrei**
Episcop.

Prof. Caius Turicu
consilier ref. eparhial.

Nr. 4524/1941.

Atragem atențiunea P. C. Protopopi și C. Preoți asupra ordinului Nr. 22.649/1941 al Inspectoratului Școlar Regional publicat în Buletinul școlar Nr. 25—26 din 14 Septemvrie 1941, după cum urmează :

„Ministerul dorind ca școala și biserica să fie unite în munca lor, pentru atingerea acestui scop, ridicarea culturii satelor, vă roagă să *dați ordin învățătorilor școllelor primare, ca aceștia să*

însoțească pe elevi Dumineca și în zile de sărbătoare la biserică, să supravegheze purtarea lor și să ia parte la slujba religioasă, formând coruri școlare, care să dea răspunsurile liturgice. p. Director ss. Ștefan Jienescu”.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 27 Septemvrie 1941.

† **Andrei**
Episcop.

Prof. Caius Turicu
consilier ref. eparhial.

Nr 4598/1941.

Concurse

Se publică concurs *din oficiu*, cu termen de 30 de zile, pentru parohiile următoare :

I.

Șilindia, protopopiatul Ineu.

V e n i t e l e :

1. Sesiunea parohială, 32 jug. cu drepturile urbariale.

2. Casă parohială.

3. Stolele și birul legal.

4. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa I (prima)*.

II.

Ignești, protopopiatul Buteni.

V e n i t e l e :

1. Sesiunea parohială, 16 jug.

2. Casă parohială.

3. Stolele și birul legal.

4. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa II (a doua)*.

III.

Susani, protopopiatul Buteni.

V e n i t e l e :

1. Sesiunea parohială, 20 jug.

2. Stolele și birul legal.

3. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa II (a doua)*.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad. Preoții numiți vor achita impozitele după beneficiul preoțesc din al lor.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 16 Septemvrie 1941.

† **Andrei**
Episcop

Traian Cibian
Consilier referent eparhial

Aviz

Aduc la cunoștința fraților preoți, că în urma încuviințării P. Sf. Sale Părintelui Episcop, pentru a veni în ajutorul preoțimii, în aceste timpuri grele, se primesc elevi, fii de preoți, în internatul Academiei Teologice din Arad. Taxa de întreținere în internat este aceeași ca și la internatul liceului M. Nicoară. Așezarea în internatul Academiei se poate face imediat.

Pentru toate detaliile se va lua contact cu Rectoratul Academiei Teologice.

Arad, 30 Septemvrie 1941.

Preot Viorel Mișuțiu
președintele Secției.